

Nota van B&W

Portefeuille mr. J.J.H. Pop
Auteur Mevr. I.P. Hamer
Telefoon 5114600
E-mail: iphamer@haarlem.nl
Reg.nr. SB/Mil/2006/1072
Te kopiëren: A, B, C
B & W-vergadering van 12 juni 2006

Onderwerp

externe veiligheid: vaststellen procesbeschrijving

Bestuurlijke context

Gemeenten hebben (nieuwe) wettelijke taken gekregen op het terrein van de Externe Veiligheid (EV) om risicovolle situaties met gevaarlijke stoffen te inventariseren, zonodig te saneren en nieuwe situaties te voorkomen.

Met behulp van Rijkssubsidie (programmafinanciering EV 1) zijn we in de regio IJmond/Kennemerland projectmatig gestart met de uitvoering van deze nieuwe wettelijke taken in de periode zomer 2004 tot 1 april 2006. De vier projecten zijn succesvol afgerond, de doelstellingen zijn gehaald (bijlage B: eindrapportages projecten EV 1).

Voor de periode 2006-2010 heeft het Rijk opnieuw een subsidieaanvraag van de regio IJmond/Kennemerland positief beoordeeld (programmafinanciering EV 2 voor de structurele inbedding van de nieuwe wettelijke EV-taken; zie bijlage C).

Voor de wetsuitvoering na 2010 zal het Rijk naar verwachting een structurele bijdrage in het Gemeentefonds doen.

Voor één van de projecten uit programmafinanciering EV 1 is in regionaal verband een procesbeschrijving (bijlage A) opgesteld. De procesbeschrijving dient als startpunt voor de afstemming tussen ruimtelijke ordening, rampenbestrijding en milieu op EV-gebied binnen onze gemeente. Met het vaststellen van de procesbeschrijving als startpunt borgen de besturen van de deelnemende partijen (gemeenten, milieudienst, regionale brandweer) de eenduidige en integrale aanpak van veiligheidsrisico's in de regio. Implementatie van de procesbeschrijving zal in het kader van programmafinanciering EV 2 plaatsvinden.

Commissieparagraaf: het college informeert de commissie vanwege de politieke relevantie van het thema externe veiligheid en om vier EV-projecten af te melden, die conform de oorspronkelijke doelstelling zijn gerealiseerd.

B&W-besluit:

1. Het college stelt de procesbeschrijving vast als startpunt voor een integrale aanpak (bouw, milieu, brandweer en ruimtelijke ordening);
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties;
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit;
4. De commissie Beheer ontvangt het besluit van het college ter informatie.

BIJLAGE A: PROCESBESCHRIJVING

Het toepassingsgebied van het Besluit externe veiligheid inrichtingen betreft zowel situaties die vallen onder de werkingsfeer van de Wet milieubeheer als situaties die vallen onder de Wet ruimtelijke ordening. In het onderstaande zijn deze situaties nader gepreciseerd. Dit worden de zogenaamde ‘instapmomenten’ genoemd. Voor deze instapmomenten is een procesbeschrijving opgesteld die een integrale aanpak (bouw, milieu, brandweer en ruimtelijke ordening) van veiligheidsrisico's garandeert. Op deze wijze kunnen veiligheidsknelpunten worden voorkomen.

Bij de instapmomenten moeten de gestelde grenswaarden in acht worden genomen en rekening gehouden worden met de richtwaarden. De grens- en richtwaarden werken tweezijdig: zij moeten zowel bij de verlening van de milieuvergunning als bij de besluitvorming over ruimtelijke plannen worden toegepast.

1. Aanvraag milieuvergunning die gevolgen heeft voor het plaatsgebonden risico;
2. Vaststelling en herziening van een bestemmingsplan door de gemeenteraad;
3. Vrijstelling van een geldend bestemmingsplan door burgemeester en wethouders conform artikel 15 of 19 van de WRO of (in bepaalde gevallen) door de gemeenteraad (artikel 19, derde lid van de WRO);
4. Afgifte van een verklaring van geen bezwaar voor een vrijstelling genoemd onder punt 3 door gedeputeerde staten;
5. Goedkeuring van het bestemmingsplan door gedeputeerde staten;
6. Wijziging/uitwerking van een bestemmingsplan conform artikel 11 van de WRO door burgemeester en wethouders of door de gemeenteraad;
7. Goedkeuring voor het gestelde onder punt 6 door gedeputeerde staten;
8. Tijdelijke vrijstelling van een bestemmingsplan door burgemeester en wethouders conform artikel 17, eerste lid, van de WRO;
9. Vrijstelling op grond van artikel 33, tweede lid, van de WRO door gedeputeerde staten van de verplichting om een bestemmingsplan ten minste éénmaal in de tien jaren te herzien;
10. Aanwijzing van VROM of gedeputeerde staten op grond van artikel 37 van de WRO;
11. Besluiten in het kader van de rijksprojectenprocedure;
12. Verzoek door gedeputeerde staten in het kader van artikel 40 van de WRO aan burgemeester en wethouders om vrijstelling te verlenen aan het geldende bestemmingsplan;
13. Vrijstelling door burgemeester en wethouders van een stedenbouwkundig voorschrift in de bouwverordening.

Op basis van de bovengenoemde instapmomenten worden drie scenario's onderscheiden:

1. Inrichtingsgebonden scenario waarbij de gemeentelijke of provinciale afdeling milieu verantwoordelijk is voor de toetsing van het plaatsgebonden risico en/of het groepsrisico;
2. Bestemmingsplan gerelateerd scenario waarbij de gemeentelijke afdeling ruimtelijke ordening verantwoordelijk is voor de toetsing van het plaatsgebonden risico en/of het groepsrisico;
3. Scenario waarbij de gemeentelijke afdeling milieu en/of de afdeling ruimtelijke ordening bij haar reguliere werkzaamheden kennis krijgt van een saneringssituatie.

Scenario 1.

Indien er sprake is van ‘instapmoment 1, 3, 8 en 13’ die binnen de werkingssfeer van het Besluit externe veiligheid inrichtingen valt (aanvraag milieuvergunning/toetsing van een bouwaanvraag met milieurelevantie) is de volgorde van handelen als volgt:

De afdeling milieu toetst of er sprake is van een inrichting binnen het toepassingsgebied van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

De afdeling milieu checkt bij de afdeling RO of de inrichting in strijd is met het huidige of toekomstige bestemmingsplan. In het geval de provincie de vergunningverlenende instantie is, dient zij op grond van artikel 8.7 eerste lid onder b, ook de afdeling milieu van de betrokken gemeente tijdens de vergunningprocedure te raadplegen.

De afdeling milieu beziet of er sprake is van saneringssituatie. Mocht dat het geval zijn, dan wordt er geen milieuvergunning verleend zolang de saneringssituatie zich voordoet. Indien er geen strijd is met het bestemmingsplan kan op basis van de huidige wetgeving een bouwvergunning niet geweigerd worden (zie ook pagina 20)

De afdeling milieu beziet of er sprake kan zijn van strijdigheid met de 10^{-6} contour ten opzichte van een kwetsbaar object. Als dit het geval is, dan wordt de milieuvergunning niet verleend.

De afdeling milieu beziet of er sprake is van een beperkt kwetsbaar object in het gebied tussen de 10^{-5} en 10^{-6} contour. Als dit het geval is, moet er sprake zijn van zwaarwegend belang om dit alsnog toe te staan. De milieuvergunning kan worden verleend, wanneer het zwaarwegend belang voldoende wordt onderbouwd.

Aan de hand van een verkennend onderzoek (BEVI-toets) wordt in samenwerking met de afdeling RO het PR en GR bepaald en wordt bekeken of wordt voldaan aan de oriënterende waarde van het GR. Hierbij kan in de meeste gevallen gebruik worden gemaakt van de tabellen zoals vermeld in de *Regeling externe veiligheid inrichtingen* behorend bij het BEVI en de tabellen (verblijftijdcorrectie en kengetallen personendichtheden) zoals vermeld in de *Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico*. De HDK zal om advies worden gevraagd met betrekking tot de verantwoording van het GR. Indien wordt voldaan aan de oriëntatiewaarde en de regionale brandweer heeft geen bedenking met betrekking tot rampenbestrijding, dan staat niets het verlenen van de milieuvergunning in de weg. In de considerans van de milieuvergunning wordt de BEVI-toets (zoals genoemd in artikel 12 van het BEVI) vastgelegd. Blijkt dat het GR boven de oriënterende waarde ligt dan wordt bij een positieve verantwoording van het GR het resultaat daarvan in de considerans van de milieuvergunning vastgelegd. Bij een negatieve verantwoording wordt de milieuvergunning niet verleend.

Scenario 2.

Indien er sprake is van ‘instapmoment 2 en 6’ binnen het toepassingsgebied (vaststelling bestemmingsplan en wijziging/uitwerking van een bestemmingsplan conform artikel 11 WRO met milieurelevantie) is de volgorde van handelen als volgt:

De afdeling RO stuurt het concept-bestemmingsplan/wijzigings- of uitwerkingsplan naar de afdeling milieu voor advies. Voor de afdeling RO van de gemeenten Bennebroek, Beverwijk, Heemskerk, Velsen, Uitgeest en Zandvoort geldt dat deze plannen via de schakelfunctionarissen bij de Milieudienst IJmond worden ingebracht.

De afdeling milieu beziet of het BEVI en de route gevaarlijke stoffen afdoende is benoemd en rapporteert hierover terug aan de afdeling RO.

Bij een overschrijding en een toename van het groepsrisico stelt de afdeling RO de HDK in de gelegenheid, buiten de gebruikelijke advisering op plannen, advies uit te brengen met betrekking tot de verantwoording van het groepsrisico.

De afdeling RO dient in de toelichting van het bestemmingsplan aan te geven dat het plan is getoetst aan het BEVI. De (beknopte) resultaten van deze toets zullen in de toelichting worden verwerkt (veiligheidsparagraaf). Een bestemmingsplan kan uiteraard alleen doorgang vinden, als het plan niet in strijd is met het BEVI.

Scenario 3.

Indien de afdelingen milieu en RO (bouwtoezicht) en de HDK bij haar reguliere werkzaamheden kennis krijgt van een saneringssituatie, dan is de volgorde van handelen als volgt:

Onderlinge afstemming tussen de afdelingen RO en milieu op welke wijze (via WRO of Wm) de saneringssituatie beëindigd kan worden.

De saneringssituatie wordt op een topografische kaart ingetekend vergezeld met een bijpassend advies. De manier waarop de saneringssituatie beëindigd kan worden, bepaalt welke afdeling verantwoordelijk is voor deze actie.

Vaststellen van de saneringsprioriteit door de afdeling RO of milieu.

De saneringsprioriteit voorleggen in een collegenota aan burgemeester en wethouders met het verzoek een besluit te nemen over het al dan niet legaliseren van de situatie.

Bij de andere instapmomenten (4, 5, 7, 9, 10, 11 en 12) is gedeputeerde staten het bevoegd gezag en toetst daarmee het werk van de afdeling RO van de desbetreffende gemeente.

Voor de afdelingen milieu van de gemeenten Bennebroek, Beverwijk, Heemskerk, Velsen, Uitgeest en Zandvoort moet worden gelezen, de Milieudienst IJmond.

BIJLAGE B: EINDRAPPORTAGES PROJECTEN EV 1

Deze bijlage bevat de inhoudelijke eindrapportages van de vier projecten, die zijn uitgevoerd in het kader van programmafinanciering externe veiligheid 1. De projecten zijn achtereenvolgens:

1. Project Congruentie advisering en integrale aanpak van veiligheidsrisico's;
2. Project Inventarisatie risicovolle inrichtingen;
3. Project Actualisatie bestaande vergunningen;
4. Project externe veiligheid in bestemmingsplannen.

1. Project Congruentie advisering en integrale aanpak van veiligheidsrisico's

Dit project is in regionaal verband uitgevoerd onder aansturing van de milieudienst IJmond.

Het resultaat is een rapport, waarin voor de gemeenten, brandweer en milieudiensten in de regio een gezamenlijke en integrale (ruimte, bouwen, brandveiligheid, milieu) aanpak gegeven wordt om de veiligheidsrisico's te beperken. Het rapport bevat:

- Een procesbeschrijving;
- Éénduidige toetsing van het groepsrisico;
- Rol van bouwen en ruimte;
- Doorwerking naar de ruimtelijke ordening.

2. Project Inventarisatie risicovolle inrichtingen

Dit project is in regionaal verband uitgevoerd onder aansturing van de milieudienst IJmond.

Op grond van de nieuwe wet- regelgeving inzake Externe Veiligheid (EV) moeten de bevoegde gezagen (provincies en gemeenten) de risicovolle inrichtingen (inrichtingen met gevaarlijke stoffen) inventariseren. De gegevens van deze bedrijven moeten worden doorgegeven en opgeslagen in het risicoregister - officieel het Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS). Dit is een landelijk register waarin risicosituaties met gevaarlijke stoffen worden vastgelegd. In het register staan alle bedrijven die giftige, brandbare, explosieve en nucleaire stoffen verwerken of opslaan. Verder vermeldt het register alle transportroutes (waaronder vervoer via buizen) en eventuele veiligheidscontouren. Het register wordt bijgehouden door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in Bilthoven. Alleen professionele gebruikers hebben toegang tot het register, bijvoorbeeld brandweer, provincie en gemeente.

De provincies gebruiken de gegevens uit het risicoregister voor het vullen van de provinciale risicokaarten. Dit zijn digitale kaarten die zowel de risicobronnen als de risico-ontvangens (kwetsbare objecten als scholen en verzorgingstehuizen) tonen.

De kaarten hebben als primair doel het informeren van burgers over risico's. Secundair dient de risicokaart als instrument voor professionele gebruikers om risicovolle situaties te helpen beheren en voorkomen.

De volgende gegevens worden in het risicoregister opgenomen:

- de geografische ligging van het bedrijf;
- de bedrijfsnaam, het adres en de kadastrale aanduiding (de gegevens waarmee het perceel in het register van het Kadaster is geregistreerd);
- de aard van het risico (welke gevaarlijke stoffen worden gebruikt).

Daarnaast zullen in de toekomst ook de volgende gegevens in het register worden ondergebracht:

- gegevens over de externe veiligheid, waaronder de ligging van de 10^{-5} en 10^{-6} per jaar contour van het plaatsgebonden risico.
- de grootte van het groepsrisico.

3. Project Actualisatie bestaande vergunningen

In het kader van het project is onderzocht welke risicovolle inrichtingen in Haarlem aanwezig zijn. Hiertoe is het digitale bedrijvenbestand doorgelicht. Dit leverde een lijst van ruim zestig bedrijven op die wellicht voldeden aan de wettelijke omschrijving van een risicovol bedrijf. Een verfijning is aangebracht door van deze zestig bedrijven de dossiers door te nemen. Deze doorlichting leverde het aantal van twee en twintig risicovolle bedrijven op. De gegevens van deze bedrijven zijn, na eventuele correctie door de bedrijven zelf, doorgegeven aan het risicoregister.

Dit project is uitgevoerd door de gemeentes Haarlem en Haarlemmermeer, onder aansturing van de afdeling Milieu van de gemeente Haarlem.

Gemeente Haarlem heeft voor dit project bij vijf risicovolle bedrijven de bestaande milieu- en gebruiksvergunningen getoetst aan de nieuwe wettelijke EV-normen. Zonodig zijn vergunningen geactualiseerd of ingetrokken (als het bedrijf de risicovolle activiteit heeft beëindigd of het bedrijf is vertrokken).

4. Project externe veiligheid in bestemmingsplannen

Anneke Boele van de afdeling Beleid van de sector Stedelijke Ontwikkeling heeft dit Haarlemse project geleid.

Volgens de nieuwe wetgeving moet externe veiligheid meegenomen worden in de bouwplantoetsing en in bestemmingsplannen. Om hieraan handen en voeten te geven zijn in het kader van dit project een checklist voor de bouwplantoetsing opgesteld en een paragraaf externe veiligheid voor in de standaardtoelichting van bestemmingsplannen opgesteld. De standaardparagraaf zal bij de herziening van het bestemmingsplan Waarderpolder worden toegepast.

Verder is de wettelijke verplichte vraag om advies aan de regionale brandweer gestandaardiseerd.

BIJLAGE C: PROGRAMMAFINANCIERING EXTERNE VEILIGHEID 2 (EV 2)

Voor de periode 2006-2010 stelt het Rijk opnieuw subsidie beschikbaar (programmafinanciering EV 2) voor het structureel vormgeven van de nieuwe EV-taken door de bevoegde gezagen zelf. Het Rijk heeft de subsidieaanvraag van de regio IJmond/Kennemerland positief beoordeeld. Per jaar is voor de gemeente Haarlem € 67.500 subsidie beschikbaar voor EV 2. Omgerekend is dit ongeveer 900 uur formatie per jaar voor de structurele inbedding van EV in beleid en uitvoering.

De subsidieaanvraag omhelst verschillende projecten gericht op de structurele inbedding van EV in de activiteiten van de betrokken organisatieonderdelen: SO/Beleid, SO/V&T, Brandweer Haarlem, PD/Veiligheid, SB/Bor, SB/V&V, SB/Milieu en de HulpverleningsDienst Kennemerland. Deze spelers moeten het projectdoel in de periode 2006 tot 2010 realiseren.

De projectactiviteiten en de projectgroepleden zijn:

- Het inventariseren van het vervoer van gevaarlijke stoffen via buisleidingen, rails, weg en water (Brandweer Haarlem, SB/Milieu en SO);
- Het formuleren van voorstellen voor het verbeteren van het ontheffingssysteem routing gevaarlijke stoffen uit de Algemene Plaatselijke Verordening Haarlem, ter beperking van de transportrisico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg (Brandweer Haarlem, SO, SB/Milieu);
- Het opnemen van EV in de procedures in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening (SO). Het gaat hier bijvoorbeeld om het meewegen van EV-aspecten bij de toetsing van bouwaanvragen aan bestemmingsplannen en het verantwoorden van het groepsrisico in bestemmingsplannen en voorbereidingsbesluiten;
- Het opnemen van EV in de milieuvergunningverlening en –handhaving (SB/Milieu). De considerans van de vergunning moet bijvoorbeeld het aspect EV behandelen en de toezichthouders moeten de naleving van de EV-wetgeving controleren richting bedrijven;
- Kennisopbouw en het versterken van de samenwerking binnen de gemeente en de regio (SO, Brandweer Haarlem, PD/Veiligheid, SB/Bor, SB/V&V, SB/Milieu, HDK);
- Communicatie van de risico's rond gevaarlijke stoffen richting burgers (HDK in samenwerking met de overige partners).